

Шеста деценија српске кинематографије одликовала се освајањем нових жанрова у области играног филма и овладавањем заната од стране водећих редитеља, као и рађањем нове критичке школе документаризма, пре свега у делима новостворене филмске куће, Дунав филма. Водећи домаћи редитељ Радош Новаковић био је окренут прошлости, пре свега жанру партизанског филма, у ком је направио два истакнута остварења, „Далеко је сунце“ из 1953, екранизацију познатог романа Добрице Ћосића, и „Ветар је стао пред зору“ из 1959, причу о херојству београдских илегалаца. Даљи поход у историју остварио је врло успешно 1955 у „Песми са Кумбаре“ са темом ослобођења Београда у Првом српском устанку. Ново лице на играном филму био је Жика Митровић, који је створио посебан поджанр такозвани „паартизански вестерн“ истакавши се са узбудљивим акционим делима „Ешалон доктора М.“ из 1955 и „Капетан Леши“ из 1960 године. Занимљив је опус и прерано преминулог Велимира Стојановића, са трагикомичном студијом предратне паланачке нарави „Четири километра на сат“ из 1958 и потресним сећањем на италијанска мучилишта из последњег рата „Кампо Мамула“ из 1959 године. Дуг према домаћој литератури часно су испунили Воја Нановић са „Циганком“ из 1953, ауторским виђењем Станковићеве „Коштане“, затим прва жена редитељ Соја Јовановић, екранизујући 1957 класик Стевана Сремца „Поп Ћира и поп Спира“, уједно први домаћи филм у боји, као и Жорж Скригин, који је следеће године, такође у колору, створио филмску верзију бесмртног Нушићевог комада „Госпођа Министарка“. Но, свакако најужицајнији редитељ декаде био је Владимир Погачић, аутор два фасцинантна дела са темом рата и окупације, „Велики и мали“ из 1956, за који је добио награду на фестивалу у Карловим Варима, и „Сам“ из 1959, коме је ипак култно остварење омнибус филм „Суботом увече“ из 1957, једно од првих остварења које се бави савременом омладином. У овој деценији, када се земља после раскида са Совјетским Савезом отвара према свету, снима се доста копродукционих остварења, међу којима су филмски најснажнија: са Немачком „Последњи мост“ Хелмута Којтнера, ратна драма из 1954 године, са Норвешком „Крвави пут“ Каре Бергстрема и Радоша Новаковића из 1955, о нашим логорашима у немачком логору у Норвешкој и са Совјетским Савезом „Алекса Дундић“ Леонида Лукова из 1958, о јунаку Октобарске револуције. На подручју документарног филма постигнут је велики напредак у односу на претходни период, а међу истакнутије филмове спадају: „Борба са стрмином“, Станка Алексића (1951), „Ланац је покидан“ Ивана Драшкоцијаи Миленка Штрпца, „Призренски мотиви“ Жике Митровића, оба из 1952, „На падинама Маглича“ Жике Митровића (1954), „Лепотица Бурма“ Ота Денеша и „Крва Слободе“ Жике Чукулића, оба из 1955, „Облици“ Петра Стојановића, „Девојка са насловне стране“ Пурише Ђорђевића, оба из 1958, „Вашар“ Свете Павловића 1959, и „Поруке“ Стјепана Заниновића из 1960 године. Ипак, класици овог периода су „У срцу Космета“ Миленка Штрпца из 1954, „У сенци магије“ Крсте Шканате из 1955, и два филма младог и талентованог Александра Петровића, који ће у следећој декади постати

водећи српски редитељ играних филмова, „Лет над мочваром“ (1957), поетски филм о природи и „Путеви“ (1958), о трагичној судбини великог сликара Саве Шумановића. Поред професионалне развијала се и аматерска кинематографија, најуспешније у Кино-клубу Београд, основаном почетком педесетих у коме су своје прве ауторске филмове остварили будући великани домаћег филма, Живојин Павловић, Душан Макавејев, Кокан Ракоњац, Марко Бабац и други.

Co-funded by the
European Union

Creative
Europe
MEDIA